

Ministerium, og dette var blevet offentliggjort, kan jeg ikke heller se, at jeg vilde have haft den allerfjerneste Indvending at gjøre imod Skrivelsen eller dens Offentliggjørelse. Det, at den kongelige Haandskrivelse nu har det Indhold, som den har, kan ikke bevæge mig til at se nogen Afvigelse fra konstitutionelle Regler i det, som jeg under andre Forudsætninger vilde have billiget. Der er kommet forskjellige Anskuelser frem om det formentlig Illegale i den brugte Fremgangsmaade, og en af dem kom fra det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), der er stor i Meget, men navnlig som Lovfortolker, særlig som Grundlovsfortolker. Der er talt om juridiske og juristiske Fortolkninger, og de kunne være slemme nok, men de Fortolkninger, der gjøres gjældende af Jurister, der ikke ere Jurister, ere meget værre. Den Anvendelse, som det ærede Medlem gjorde af Grundlovens § 16, er en Prøve paa, hvad han saaledes er i Stand til at bringe ind gennem Fortolkning. I denne § 16 siges det nemlig, at „er Kongen i enkelte Tilfælde forhindret fra at holde Statsraad, kan han lade Sagen forhandle i et Ministerraad“, og naar saa en Protokol for dette Ministerraad er optagen, forelægges den af Conseilspræsidenten for Kongen, der da bestemmer, om han „umiddelbart vil bifalde Ministerraadets Indstilling eller lade sig Sagen foredrage i Statsraadet“. Men, sagde det ærede Medlem, her er Ministerraadets Protokol bleven forelagt Kongen og i Stebet for „umiddelbart“ at bifalde den, har Hans Majestæt udstedt en Haandskrivelse. Tillad mig at bemærke, at Grundlovens § 16 aldeles ikke handler om et saadant Tilfælde som det her foreliggende, og tillad mig endvidere at påastaa, hvad der jo let vil kunne konstateres, at Ministeriets allerunderdanigste Forestilling af 22de Decbr. aldeles ikke er kommen fra noget som helst Ministerraad, men at det er en Indstilling, som Ministeriet gennem Conseilspræsidenten har gjort til Hans Majestæt Kongen uden paa nogen Maade at have været samlet i et Ministerraad af den Art, som Grundlovens § 16 omhandler. Jeg tillader mig at tro, at selve Svaret paa Folkethingets Adresse har været behandlet i Statsraadet, men at den allerunderdanigste Forestilling af 22de December skulde være forhandlet i et Ministerraad af den Art, § 16 omtaler, tillader jeg mig at anse for en fuldstændig Misforstaaelse. Man maa have læst Grundlovens § 16 meget overfladisk for noget Dieblik at kunne tro, at den har det Mindste med et saadant Tilfælde at bestille som det her

foreliggende. Den bestemte Forudsætning for Anvendelsen af § 16 er, at Kongen „i et enkelt Tilfælde er forhindret fra at holde Statsraad“, og at han da lader en Sag behandle paa anden Maade, men noget Saadant har slet ikke foreligget i dette Tilfælde. For mig stiller det sig, som sagt, saaledes, at den Fremgangsmaade, der er brugt, i ingen Henseende berettiger til noget Angreb. Kongens Svar til Folkethinget er først kommet til os forsynet med Dækning af Ministeransvarlighed. Det Første, vi have kjendt gennem den, der var delegeret til at modtage Svaret, gennem det Formands Meddelelse til os, er Kongens af Conseilspræsidenten underskrevne Svar paa Adressen. Der er Kongen optrædende som konstitutionel Regent, dækket af den ansvarlige Minister. Efter dette, efter at dette Svar havde naaet Folkethinget og dermed Folket, er der som Dplysning om de forudgaaede Forhandlinger givet to Skrivelser, den ene en allerunderdanigst Indberetning fra Ministeriet, den anden en Haandskrivelse fra Kongen. Nu indser jeg virkelig ikke, hvorledes enten asdøde Holck eller nogen anden Statsretslærer skal kunne føres i Marsk mod denne Haandskrivelse, saaledes som det er slet f. Ex. af det ærede Medlem for Odense (Det. Hansen) igaar. (Det. Hansen: Maa jeg bede om Ordet). Selve den Sætning af Holck, der blev oplæst, gik kun ud paa, at ingen saadan kongelig Tilkjendegivelse havde „retlig Gyldighed“ uden Kontrassignatur af en Minister. Ja, det kan ikke hjælpe det ærede Medlem at slaa ud med Haanden; det ærede Medlem kan ikke derved klare den Betragtning, hvorpaa han byggede hele sin Argumentation. Han paastod, at enhver saadan kongelig Tilkjendegivelse skulde være dækket ved en Ministers Ansvar, og vilde godgjøre dette, væsentlig ved at oplæse et temmelig langt Citat af Holck, men derved oversaa det ærede Medlem det, hvorpaa det kommer an, nemlig at Kontrassignaturen kun hører til for at give en kongelig Tilkjendegivelse „retlig Gyldighed.“ Men det benægter jo intet Menneſte, og vilde lige saa afgjort en Sag for os Alle, at Retsgyldighed har den kongelige Skrivelse ikke i og for sig, ikke saa længe den staar alene, men Retsgyldighed faar den først derved, at enten den eller et andet Dokument, som optager dens Kjerne i sig, forsynes med Kontrassignatur. Naar det er slet, er derved fuldstændig dækket det Ansvar, der kan være Tale om at kræve for Beslutningen i Forhold til Omverdenen . . .

Formanden: Inden det ærede Medlem gaar videre i sin Argumentation, tror jeg, uden